

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Eszéketési árak: Egész évre 5 frt, felévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felölös szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A helyzet.

A holt évad vége felé közeleg, a korai ősz, hűvös prognózisával, vándor madarak módjára a hazai fészkekbe kergeti a társaságot, Budapest kezd élénkebben lüktetni, csak Politika ő nagysága kegyeskedik az idén nyári far-niente-jét meghosszabbítani. A parlamentnek még egy egész hónap ideje van, hogy az utolsó küzdelmekben nagyon megviselt idegeit ismét impreszióképessé acétozza és államférfiak mint politikusok buzgón ápolják a jól megérdemelt nyugalmat. Nem lehet tehát esodálni, ha a belpolitikára vonatkozólag csak szűken csergedeznek a hírek. A kabinetek ebben tudvalevően tökéletesen hasonlítanak azokhoz a nőkhöz, kiknek annál jobb a hírük, minél kevesebbet beszélnek róluk. A magyarországi közvélemény mindamellett mégis foglalkozik politikával, hisz nem hiába vagyunk politikus nemzet, s a legkisebb támaszpontból következtetéseket vonunk, terveket tárgyalunk, legsajátabb konjunkturáinkat mint fait accompli-kat tekintjük.

A kritika vágya, mely in politicis még szenvedélyesebben uralkodik, mint a színházban, már egy családka eszmetársulás folytán is hozzájárulhat, hogy sokkal a saison kezdete előtt tájékozódni akarunk a vezető kormányférfiak nézetei és szándékai felől és habár ez annak idején az exposé útján amugy is megtörténik, a közönség rendszeren várja a maga politikai híreit.

Nos, a Széll-kabinet csendben, de fáradhatatlanul dolgozik ismert programja megvalósításán. A nemzet ideális és gazdasági érdekeinek megóvása és ápolása ritka, de annál szebb egyetértésben teljes méltánylásra talált a pártoknál és a kormány annál komolyabban szentelheti magát a munkának, miután nemcsak hivatalosan, hanem tényleg is a nemzet óhajátait és aspirációit képviseli. A jövő évi költségvetés már össze van állítva s Lukács pénzügyminiszter személyes vezetése alatt most veszik utolsó revízió alá, a pénzügyi adminisztráció javításának fontos kérdései törvényjavaslatok alakjában várják a parlamenti előterjesztést. A szenzációs hatásvadászat beszél ugyan kombinációkról, melyek részint állítólagos személyes kérdésekből, részint a Hentzi-ügy keserves tengeri kigyójából erednek. Ami a személyes kérdéseket illeti, a boulevard-publiczis'ák élénken terjesztett híreit, a kabinetben történő változásokról, ők maguk is csupán mint kombinációkat lanczirozzák és így

értékük szerint honorálják. Ennek a kacsatényesztésnek minden esetre megvolt az a jó következménye, hogy az ugynevezett Tisza-frakció, vagy helyesebben az expremier intim régi politikai barátai kerek kijelentették, hogy sem hajlandóságuk, sem szándékuk nincs a Széll-kabinet ellen fronde-ot csinálni és külön politikai színezet nélkül nyíltan és tántorithatatlanul a szabadelvűség, a jog és törvény zászlaja alatt a kormány oldalán fognak küzdeni. A budai harezos- emlék ügyét minden esetre mint kis vitát kell majd elkönyvelni a parlament évkönyveiben, de a függetlenségi párt vezére egyelőre kevés lelkesedést mutat a nagyobb akcióhoz. A szükséges nyilatkozatokat minden esetre megfogják tenni, és a legújabb „revanche-affaire” a vele született gyengeség szakvéleményével fog távozni az életből.

Annál nagyobb az érdeklődés a delegációk iránt. Nálunk is hallható a komoly kérdés, vajjon az osztrák politika össze akarja-e, össze tudja-e magát szedni parados helyzetéből, vonagló leghargiájából? Az exceszusok, demonstrációk és a közélet más, szelidebb nyilvánulásai a császári államban eléggé mutatják, hogy a politikai feloszlás mérge mindinkább behatol az állami organizmus szövetébe. A helyzet már tényleg oly nehéz, hogy az orvoslás egykori reményét a reménytelenség váltotta fel. A merev obstrukció a delegáció választás kérdésében kínos kényszerhelyzetbe került: vagy feladja örök időkre ugyis tarthatatlan álláspontját, megelégedvén a nemzetiségi kérdés jobb, végleges megoldásának reményében egy kompromisszummal, vagy a feltétlen politikai abstinenciát választja a parlamenti megrendszabályozás fenyegető octroijálásában, vagy végül — a teljes abszolutizmust.

Ha az osztrák politikusok hadjáratuk minden eshetőségét mérlegelik, nehezen juthatnak más következtetéshez. Ott különben mindig bizonyos féltékenységgel hangsúlyozzák a hadsereg érdekeinek ápolását; a tisztí fizetések emelésének épen Ausztria a szószólója s ime a hadsereg elhűlve látja, az illető javaslatok tökéletes előkészítése után, Ausztriában a zürzavart, mely megfosztja őt a reménytől, hogy ez az égető kérdés hamarosan meg fog oldatni. Mert természetes, hogy ha a közös költségvetést nem a delegációban, hanem Magyarországon a törvényhozás útján, Ausztriában a fatális 14. §. alapján kellene

elintézni, ez csak lehetőleg redukáltan és az előző évi zárszámadások keretében történhetné, annál is inkább, mert nálunk — okkal, vagy sem, minden esetre arról beszélnek, hogy a parlamentben a hadi költségvetésre vonatkozólag a nemzeti aspirációkat alaposan előre léptetik. Másrészt közjogilag sem lenne logikus, a pragmática sanctióból, az uralkodóval kötött paktumból folyó közös ügyeket Ausztriában ugyan ezzel a mértékkel mérni, mint a vám- és kereskedelmi szerződést, mely csupán a két állam törvényhozásának paktuma.

Ezek azok a kényszerítő okok, melyek vas logikával vonatkoznak a monarchia legközelebbi jövőjére. Reméljük, békét kötnek s megválasztják a delegációt, mert ebben az egyetlen menedékben optimizmus és pesszimizmus okvetlen találkozik egymással.

Az ev. ref. püspök Kézdi-Vásárhelyt.

Mult számunkban megemlékeztünk azon impozáns fogadtatásról, melyben az erdélyi ev. ref. püspököt K.-Vásárhely város közönsége fogadta s a mi ezután történt, csak méltó folytatása vala a kezdetnek. Még szombaton este nagyszerű fáklya zene volt a püspök tiszteletére, melyben Czirmay Zoltán ev. ref. theologus egy igen szép beszédben vázolta azon örvendő érzéseket, mik a közönség szívét eltöltik, mire a főpap egy magas röptű beszédben válaszolt. Az ünnepség befejezte után Császár József kereskedő vendégszerető házában magán jellegű vacsora volt, melyen a püspök környezete, a polgármester és az egyházi főgondnok vettek részt.

Másnap délelőtt az oroszfalvi templomszentelés történt meg és a kézdivásárhelyi templomban istentisztelet volt.

Templomszentelés.

Vasárnap a tiszta szép idő kedvezett ezen ünnepségnek s mintha a nap is részt vett volna az ünneplő közönség örömeiben.

Nagy néparadat indult a keleti Kárpátok végső határára díszelgő oroszfalvi ref. templomhoz. E kis templom, melyet K.-Vásárhely város buzgó hívei emeltek a leánygyházuknak 1876-ik év óta vár ünnepélyes felszentelésre. Az anyaegyház áldozatkészsége, buzgótsága tette lehetővé, hogy 23 év multán ezen ünnepélyes aktus is megtörténjék.

Nyolcz órakor fényes hosszú kocsisor vitte le dr. Bartók György ref. püspököt és kíséretét Oroszfaluba. A kis templom minden része zsúfolásig volt benn megtelve, a közönség nagy része kiűn hallgatta Bodor Géza kézdi kerületi esperes gyönyörű imáját, ki után dr. Bartók György püspök lépett a szószékbe.

Elragadó magasztos beszéde meghatotta az imádságban epedő szíveket, megerősítette a hitélet és közelebb hozott mindnyájunkat egyházkunkhoz. Felesleges ott minden szót, hol a tett beszél. Én sem kísérel meg az ünnepség lefolyásának ha-

tását, a férfi és vegyes dalárda megható szép énekét, az urvasora osztás dícső és magasztos lefolyását hosszasan leírni, hanem így kiáltok fel a prófétának: „Áldassék az Ur, ki elküldé választottját, hogy minket megvigasztaljon!”

Innen az egész közönség a kézdívásárhelyi ev. ref. nagy templomba vonult, hol rendes istentisztelet tartatott.

A szószerzőből Kenessey Béla theologiai igazgató, egyházkerületi főjegyző életerős, megnyerő alakja emelkedett ki, hogy buzgó imáját az áhitatos néppel együtt emelve Istenhez. Minden szó lélekéből jött, így mély hatást keltett a nép lelkében és meghallgatást nyert a mindenható égi atyánál. Makkai Dániel gyönyörű baritonjával ismét felkelté bennünk ama vallásos érzelmeket mit — fájdalom — az ő eltávoztása óta ritkán éreztünk.

Ezután Püspök ő nagyméltósága egyházi beszéde kötötte le figyelmünket. A szent ihletettséggel áthatott, a szónoklatok műremekéül tekinthető egyházi beszéd erdélyi református püspökét prófétává emelte a hívek előtt és oly áhitattal hallgatták, hogy annak minden szava örökre települjön le szívükben. Talán szolgálatot véleek teljesíteni, ha arra hívom fel az Egyháztanács figyelmét, hogy e magasztos beszédet — örök emlékül — kinyomatni és a nép között ingyen kiosztani el ne mulassza.

Meg kell emlékeznem még a helybeli vegyes és férfi dalárda szép összhangzó énekéről, melyért a szereplőkön kívül elismerés illeti Nagy Gerő ref. kántort és a vegyes dalkör szervezőjét, Czirmay Zoltán IV. éves theologust. Elismeréssel kell adózunk Zsigmond Ferencz sepsi-szentgyörgyi ref. kántor urnak, kinek prim-szólója mindnyájunkra lélekemelő volt.

Hogy mennyire átszellemült a nép, fényesen bizonyítja az, hogy imák, egyházi beszédek és énekek elhangzása után sem mozdult a nép reggel 8-tól délután 1-ig, nem fáradt ki az áhitatos imában.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület püspöke Mélt. Dr. Bartók György, Kenessey Béla és Nagy Károly theologiai tanár, Sándor József országgyűlési képviselő, algondnok, Csekme görényi ref. pap örök hála kötelezték az egyházközösséget, hogy becses megjelenésükkel új életre hívtak bennünket, orvosolták sebeinket.

Tisztelgések.

Templomozás után kezdődtek a tisztelgések, következő sorrendben:

1. Róm. kath. lelkészek, gymnasium tanári kara.
2. Egyházmegyei ref. lelkészek, gondnokok és képviselők.
3. A városi tanács.
4. Kir. törvényszék, járásbíró, ügyészség.
5. Honvéd tisztikar.
6. Jótékony egyesület.
7. Szolgabírói hivatal.
8. Tanítói kör.
9. Adóhivatal.
10. Pénzügyőrség.
11. Kereskedő társulatok.
12. Ipartársulatok.
13. Műkedvelő egyesület.
14. Egyházi dalárda.
15. Egyháztanács.

Bankett.

Délután 1 órakor diszebed volt a tanácsház nagytermében, melyen körülbelül 150-en vettek részt. A kitűnő ebédet, mely özv. Jancsó Dénesnét kiválóan dícséri, sok talpraesett szellemes pohárvászontó élénkíté, Toasztot mondtak:

Bartók Károly polgármester a királya.
Székely János pap Dr. Bartók György püspökre.
Bodor Géza esperes generális notáriusra Kenessey Bélára.
Révész Ciril plébános, a püspökre igen nagy hatással.
Kenessey Béla Bartók Károly polgármesterre.
Bartók György püspök a honvédségre.
Baló László igazgató a törvényszéki és járásbírókra.
Bartók polgármester a vidéki földbirtokosokra.
Csekme Ferencz geryeszegi pap a tanítói karra.

Dr. Herepey Iván Sándor József országgy. képviselőre.

Czirmay Zoltán theologus a papságot.
Sándor József Kézdí-Vásárhely közönségére, nagy hatással.

Zayzon Lajos torjai pap Nagy Károly theologiai tanárra.

Kenessey Béla Különte Mózes főgondnokra.
Rákossy József tanító a püspökre és ez alkalommal indítványozza, hogy e nap emlékére gyűjtés indíttassék a papi árvák javára és ezen összeg a püspök nevére letétessék, mi általános tetszéssel el is fogadtatott, mire a gyűjtés nyomban meg is indult.

Incze Balázs k. jegyző, Csekme Ferencz és Zayzon Lajos a papokra.

Verecs Károly ref. pap Makkai Dániel és Zsigmond Ferencz kántorokra.

Makkai ev. ref. énekvezér Székely János papra.
Török Bálint az ünnepelő közönségre.

Zayzon Lajos, Incze Balázs, Zsigmond Ferencz és Erdélyi Lajos tanítványaira.

Vajna Gáspár törvényszéki bíró a püspök családjára.
Bodor Géza a nőkre.

Baló László róm. kath. egyháztanácsra.
Rákossy beszámol a gyűjtésről, a mely 72 frtot eredményezett. Ezen eredmény nagy éljenzéssel vétetett tudomásul.

A rendkívül kedélyes bankett este 6 órakor ért véget.

Hétfőn a püspök megvizsgálta az ev. ref. egyház ügyeit s délután megtekintette a városi iskolát, human intézeteket és egy néhány családnál látogatást tett, de gyengélkedése miatt, a látogatásokat meg kellett szakítania. Ugyancsak emiatt nem vehetett részt azon vacsorán sem, melyet Különte Mózes főgondnok ezen nap estéjén tiszteletére adott.

Kedden reggel a püspök Csernátónba utazott Bodor Géza esperes meglátogatására s innen a déli vonattal Sepsi-Szentgyörgyre ment, hol azonban nem lesz hivatalos vizsgálat s egyéb ünnepség, mivel a püspök még az nap visszatér székelyhelyre.

O.

Székely leányok és székely munkások sorsa.

Irta: László Gyula.

Kézdí-Vásárhely háromszékmezei város lakossága 1880-tól 1890-ig 500 lélekkel fogyott. Százalékokban is a három székely megye messze alul maradt az országos átlagon, 18.32%-on. A szaporodás ugyanis volt %-ban 10 év alatt Csikmegyénél 2.32, Háromszékmezeinél 3.58, és Udvarhelymezeinél 4.02. Tehát Csikmegye a leggyaribban szaporodott az egész országban.

Álljon itt különben az országos statisztikai hivatal következő megjegyzése:

„A fentebbi számok tehát eléggé bizonyítják, hogy a székely kivándorlás nemcsak egyszerű munkakeresés, a melynek végeztével az illetők hazájukba visszatérnek, hanem egyúttal tényleges kivándorlás is, a nemzet egyik kiváló népfajának nagymérvű számbeli csökkenése, melynek annál nagyobb a jelentősége, minthogy a kivándorlók és künmaradók igen nagy része nő.”

Tehát a magyar anyák vesznek el reánk nézve és ártanak kiszámíthatatlanul sokat fajunknak azzal, hogy odaát vérük árán gyűlölködő ellenségeink számát szaporítják.

Csupán Háromszék vármegye múlt évi népmozgalmi adatait a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a következőkben közli:

Város vagy járás	Kiment	Visszajött	Távol maradt
			Romániába
Sepsi-Szentgyörgy (város)	222	118	104 = 49%
Sepsi járás	1680	1147	533 = 31%
Kézdí „	2102	1502	600 = 29%
Orbai „	1061	900	161 = 15%
Miklósvári járás	461	381	80 = 21%
Összesen	5526	4048	1477 = 28%

Kézdí-Vásárhelyről végleg Romániába költözött 52. Tehát a távolmaradtak összes száma 1898-ban 1530.

Ezen adatokat a kamara községek és városok

szerint kimutatva közigazgatási uton nyerte, a mint évi jelentésének 27-ik lapján mondja, Sepsi-Szent-György és Kézdí-Vásárhely népmozgalmi adatait pláne névszerint kimutatva.

Figyelemmel kísérem e kivándorlást gyermekkorom óta, csaknem három évtizeden át. Fájó érzéssel emlékszem ma is vissza több gyermekkori játszótársamra, kik egy-egy sötét éjszakán rejtélyes módon eltűntek a falunkból és harmincz év óta hiába kérdezem őket, nem tudják hová lettek. Gyermekemekkel kereskedő szekeresek vitték és adták el Oláhországban. Nem tudnám megmondani hány székely családot ismertem, melyek odaát semmisültek meg a nyomornak és bűnnek fertőjében, vagy lettek utódjaikban oláhokká. A magam rokonságából is kerültek ki ilyenek.

S hányszor hallottam oláh kegyetlenkedésekről, arról, hogy egyik, másik székelyt vagy csángót hogyan verték meg. Az oláh pandurok lóhátról korbácsolva kergették a határra a kiutasított székelyeket s hallottam arról is, hogy virtusból bele kergették a megáradt Prahovába. Pusztá gyanura elfogott székelyeket oszlopokhoz kötötték s éltlen, szomjan hagyták a forró napon.

(Folyt. köv.)

Püspök látogatás.

Dr. Bartók György ev. ref. püspök Zágónban.
Zágon, 1899. aug. 30.

Nagy ünnepségek között folyt le az erdélyi reformátusok nagy tudomány püspöke Dr. Bartók György urnak zágoni látogatása. A derék püspök, a ki szeretetét és apostoli áldását hozta híveinek, ezek részéről a szeretet, tisztelet és ragaszkodás őszinte érzéseivel fogadtatott.

Már a fogadtatás külső alakja is nyilvánvalólag mutatta, hogy mily nagy örömet szerzett látogatásával a zágoni ev. ref. híveknek a szeretett főpásztor, a kinek kíséretével való Zágónba vonulása valóságos diadal menethez hasonlított.

70 lovas banderista s 40-et jóval meghaladó fogat fogadta a főpásztort Zágón határánál s itt Cseh Ignác községi jegyző mondott szívélyes „Isten hozott”-at. Midőn a díszes menet Zágónba ért, a község végénél felállított remek díszkapunál, hol óriási közönség várta a püspököt Bodor János ev. ref. pap mondott költői lendületű üdvözlő beszédet. Mindkét alkalommal meghatottan mondott köszönetet a derék főpásztor a szíves fogadtatásért.

A megérkezés után a püspök és kísérete, kik között voltak: Kenessey Béla theologiai igazgató, Nagy Károly theol. tanár, Sándor József a kerület orsz. képviselője, Silveszter Domokos szászvárosi ref. pap stb. Bodor János ref. paphoz voltak — a helybeli előkelőséggel együtt — vacsorára hivatalosok. A vacsora végén a zágoni kultúregyesületek u. m. a dalkar, a vegyeskar és a zenekar fáklyás zenével összekötött serenaddal lepte meg a főpásztort.

Ez alkalomból Dr. Tóth Samu orvosmondott üdvözlő beszédet, mire a főpásztor remek beszédben válaszolva, éltette vallás és nemzetiségi különbség nélkül Zágón lakosságát. Igen meglepte a püspököt s ennek kifejezést is adott, a dalkarok és zenekar művészi előadásai, melyek — mint mondá — örömdetes jelei annak, hogy a zágoni kulturális élet nem közönséges magaslaton áll.

Másnap, 29-én, délelőtti ünnepélyes istentisztelet tartatott a zágoni díszes és tágas ev. ref. templomban, mely zsufolásig megtelt a hívek buzgó seregével.

Az istentiszteleten Nagy Károly theol. tanár mondott magas rőptű előimát s Kenessey Béla theol. igazgató gyönyörű szép és eszmékben gazdag egyházi beszédet. Végül Dr. Bartók püspök szívet, lelkot felemelő és gyönyörködtető imájában adta főpásztori áldását a közönségre.

Nagyban emelte az istentisztelet magasztosságát a dalkarok és zenekar által előadott vallásos darabok s a végezetül — zenekar és orgona kíséret mellett — az összes közönség által énekelt „Isten áld meg a magyart.”

Templomozás után az egyház gazda-gondnoka mondott köszönetet a főpásztornak azért, hogy eljött híveit a hitben erősebbé tenni. Ezután a hely-

beli egyletek stb. tisztelegtek a püspök előtt a következő sorrendben: 1. Róm. kath. egyház tanácsa. 2. A gör. kel. egyház — lelkeszük vezetése alatt. 3. A jótékony nőegylet. 4. A községi előljáróság és képviselő. 5. A 48-as honvédek. 6. A zágoni dalárda. 7. A zágoni földműves zenekar. 8. Az áll. iskola gondnoksága. 9. A tanítói kar.

Délben 100 terítékű diszebedet volt, a melyen szebbnél-szebb felköszöntők mondtak.

Diszebed után a főpásztort és kíséretét a lovas banderium és fogatok nagy száma elkísérte Barátosra, a hol a főpap újlag megköszönte a diszes fogadtatást és szíves vendéglátást.

D. R.

Dr. Bartók György erdélyi. ev. ref. püspök Kovásznán.

Párját ritkító meleg szeretettel, s az egyház fejét megillető fénnel fogadta Kovászna közönsége a híveit meglátogató dr. Bartók Györgyöt. Mint egyik tekintély megjegyzte, Kovászna ritka pompával és lelkesedéssel tudja fogadni azt, a kiért rajong.

Augusztus 30-án d. u. 1/2 5 órakor taraczk durrogás közt vonult ki a faluból a 30 főnyi lovas banderium Bakosi József állatorvos vezénylete alatt, s a lovasok után kocsikban az értelmiség nagy része. A menetet a határszélen, a Szüresére vezető úton, melybe a tamásfalvi ut szakad, állapotodott meg, s példás rendben s feszült kíváncsisággal tekintett minden ember Tamásfalva felé, merről a főpásztor volt érkezendő.

Valamivel 6 óra előtt érkezett a kovásznai határszélhez a várva-várt püspök a kíséretével, melyet a tekei és a tamásfalvi lovas banderium előzött meg. A kíséret között láttuk az orbai járás szeretett képviselőjét, Sándor Józsefet is.

A szeretett, az ünnepelt főpapot a kovásznai határszélen M. Deák Domokos nagybirtokos fogadta. A faluban, a diszkapunál dr. Bartha Imre ügyvéd üdvözölte a szeretett vendéget, honnan harangzugas, üdvölvések, s a fürdőzenekar (Kozák bandája) haragzó zenéje mellett, s az embertömeg üdvölgzése közben és a hömpölygő néparadat hullámozása kíséretében dr. Vajna Gábor körorvosnak quirlende-okkal diszitett magánfogathat a parochiára hajtattott az ünnepelt püspök, hol Ignátz László, kovásznai fungeus lelkes fogadta. Az ünnepi szónokok beszédére meleg hangon válaszolt a főpap. Majd fehér ruhás lányok nyújtottak át gyönyörű virágcsokrot, melyet látható megilletődéssel fogadott.

Az esti órákban, ugy 7 óra után, az önk. tűzoltók közreműködésével, — kiknek Lázár Benedek parancsnokolt — fáklyás menet vonult be harsogó zenével a paplakba. A tisztelgők nevében Szakács Ferenc s. lelkes intézett beszédet a püspökhöz, ki lelkesült éljenzések között válaszolt erre. — A néptömeg Sándor József orsz. képviselőt is hangosan megéljenzte.

Nem sokkal ezután a püspök Pásztor Ferenc vendéglőjébe vonult nagy számu kíséretével, vacsorára. A paplaktól a vendéglőig lámpákat tartó tűzoltók világították meg az utat a főpapnak és kíséretének.

A derült kedélyhangulatban elköltött izletes vacsora után, hol pohárköszöntőkben (ösi magyar szokás szerint) hiány nem vala, az erdélyi ev. ref. egyház új püspöke pihenni tért a szállására.

Augusztus 31-én, a megelőző napon zászlódiszbe öltözött község utcáin, — daczára a szorgos munkaidőnek — élénk mozgás volt látható. Mindenki a templom felé igyekezett. Már 10 órakor d. e. jelentette a harangszó, hogy következik az ünnepség kimagasló része, a templomi ünnepély.

Mozsarágyu dörgés közben vonult a szépen diszitett templomba dr. Bartók püspök diszes kíséretével, hol már azelőtt egy órával elfoglalt minden talpalatnyitór vallás- és rangkülönbség nélkül, a padokban és azok mellett, — az áhitatos isteniszteletre összegyűlt hívők tömege.

Az istenisztelet kezdetét vette, a „Tebenned biztunk Uram“-mal, melyet Bathó János kovásznai ev. ref. kántor szép orgona kísérete mellett vallásos áhitattal énekelt a hívői serege. — Erre „Tündöklő arany nap“ című, andalító zenéjű, rhythmikus

darabot adta elő a kar, vonós hangszer kísérettel. A zenekíséretet a fürdőzenekar szolgálta.

Majd Kenessey Béla theologiai ig. lépett a szószékre, hogy elmondja gyönyörű imáját. Ennek végétől a rögtönzött vegyeskar imája hangzott el.

Ezután Sylvester Domokos szászvárosi ev. ref. lelkes szép, idézetekben és vallásos jellegű intelmekben gazdag predikációjára következett, melyet feszült érdeklődéssel és lelkiépülésre halgatott a hívők tábora. A majdnem 3/4 óráig tartó, a szónoklat szép nyelvezetével előadott egyházi beszéd után, a Bathó J. kovásznai kántor s a szép hangú Demes Péter k.-borosnyói ev. ref. lelkes duettje következett: Ima, a bűvös vadászából. Most aztán dr. Bartók püspöknek vallásos érzeléssel áthatott főpásztori áldása hangzott alá a földszített szószékről. A fenkelt gondolkodású püspöknek, a szónoklat nagymesterének áldó beszéde után fölzendült a Hymnus gyönyörű dallama, melyet épen úgy, mint a megelőző esti szerenád végétől, most is hazafias lelkesedéssel énekelt a nép.

A déli 12 óráig tartó templomi ünnepség után a különböző testületek tisztelgését fogadta az ünnepelt egyházfő. — Színe elé járult: a közig. hatóság; a közs. képviselőtestület; a közs. közbirtokosság; az ipartestület zászló alatt; a helyi nők; a kir. járásbiróság; az áll. isk. tanítói kar stb. stb. s a tisztelgők vezérszónokainak üdvözlő beszédére mély belátással, jellemzetos kegyességgel válaszolt a derék, a rajongó szeretettel körülvert püspök, s a bemutatott egyénekkel kezét fogva, mindenkihez volt néhány szívélyes szava.

Azután az „Ujvilág“-hoz címzett vendéglőbe vonult, hol is tiszteletre bankett rendeztetett, melyen száznál többen vettek részt. Az izletes ebéd közben tartalomdus pohárköszöntők hangzottak el. A fürdőzenekar precíz játéka fűszerezte ebéd után, a délutáni órákban, a kepeváltási állapot megteremtő Vajna Károly sirjához zárakodott el a hives nagy tömege, leróni ott a kegyelet adóját.

Az elhunyt sirját legelőbb a püspök koszoruzta meg, kit követtek az orbai esperes, Ignátz László és Nagy Károly. Az ott elhangzott szép beszédek és ima mélyen meghatottak mindenkit.

Szeptember 1-én reggel 9 óra után a lovasbanderium nemzetiszín kokárdákkal diszitett lovasokkal a templom előtti téren, s a kocsi a paplak közelében sorakoztak fel, hogy elkísérjék a szeretett főpapot Pávára, hol szintén tártkarokkal várták hívei. — 9 óra 30 perczkor a diszes menet zászlók alatt harangzugas, taraczkölvés és az indulásra összesereglett nép éljen rivalgása közben rohogott el Kovásznáról. A virágfüzérekkel diszitett kocsiiban ülő püspök levett kalappal fogadta a tüntetőket lelkes óvációját.

Ujdonságok.

— **Kinvezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pitthord Viktóriát a kis-bacsoni elemi népiskolához r. tanítónővé nevezte ki. — Kiss Lajos erdési állami elemi iskolai tanítót a zágoni állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

— **Időjárásunk** ismét hűvösre vált. Az idő már annyira előre haladt, hogy egy kis eső után napok kellenek, míg a hőmérséklet a normális mértéket ismét eléri. A kellemetlen hideg nyár után most már türelmesen várjuk ama állandó meleg időket, mik a mi öszünket oly kellemessé szokták tenni.

— **Esküvő.** Fényes esküvő folyt le f. hó 4-én a kézdívárshelyi anyakönyvi hivatalban Szabó Károly állami uradalmi intéző kötött házasságot, Székely János állami iskolai igazgató szeretetreméltó leányával, Székely Róza kisasszonnyal. A házasságkötésnél nagyszámu fényes násznép jelent meg s ezek között a vőlegény pályatársai és barátai Fogarasmegyéből. A násznagyi tisztet Potsa Gyula birtokos és Zankó Emil állami uradalmi intéző teljesítették, kik egyszersmind a házasságkötésnél tanuk is valának. Az egyházi szertartás után nász-lakoma volt, melyen részt vett az egész násznép. Délután az ifjú pár a férj állomáshelyére utazott.

— **Személyi hír.** Benke Gyula ur, városunk országyűlési képviselője Ostendéből Budapestre visszaérkezett.

— **A mulatság vége.** Feltorján nagy dinomdánium volt Róza napján, melyen részt vett Volones

László és Kovács Dániel is. Mikor aztán a jó kedv a tetőpontra hágott s midőn a mulatozók a legemelkedettebb hangulatban valának, egy kis összekülönbözés történt, melynek természetes következménye az lön, hogy Kovács Dániel bicskáját a Volones László czombjába ütötte.

— **Betörés.** (Beküldetett.) F. hó 30-án este 8 órakor kézdíszentléleki Volones Sándor az ottani postahivatal ajtaját befozoztatva, bement. A postamester a tettes elől az ablakon át menekült. Hogy tettét mily szándékkal követte el, nem lehet tudni, mivel hivatali kár nem történt.

— **Véres verekedés.** Mult vasárnap este ugyancsak vigan voltak Kézdj-Vásárhelyt a legények, de a sok mulatságnak véres vége is vala. Nevezetesen szentléleki Bara Albert szolgált egy Bartha István nevű szolgatársa bicskával össze-vissza szurkálta. Szombaton éjjel, pedig Kovács János timár segédét vertek össze-vissza ismeretlen tettesek. Mindkét sérült a kórházban fekszik.

— **A tótok harca.** Mult vasárnap este munkaszünet lévén, nagy mulatságot csaptak a gelencei fatelepen levő tót munkások. Mulatozás közben összevesztek s nagy verekedés lett belőle. Vojsek Figura és Mandeló Ádám munkásokat a többiek ugy össze-vissza szurkálták, hogy mindkettő súlyos sebekkel terhelve, eszméletlen állapotban szállították be a kézdívárshelyi kórházba.

— **Levelezőlap és kard.** Szept. 2-án játszó-dott le utolsó felvonása annak az affairenek a törvényszék végtárgyalási termében, melynek hősei Herepei Iván ügyvédjelölt és Dávid Jenő joghallgató voltak. Annak idején megemlékeztünk a párbajról, melyre okot egy zenés levelezőlap szolgáltatott. A bíróság Herepei Ivánt 21, Dávid Jenőt 3 napi államfogházra ítélte, mely ítéletben az ügyész megnyugodott. Herepei föllebezzett. Mire nem képes egy 5 krajczáros zenéslevelezőlap.

— **Vizbe fult.** Futásfalvi Bokor András 11 hónapos Róza nevű leánykája szept. 2-án egy vízzel telt csöberbe fejjel lefelé beleesett és megfuladt.

— **Tűzvész.** F. évi szept. 2-án Esztelneken nagy tűz volt. Az okozott kárt a hatóság következőleg állapította meg: Damokos István csüre, istálló, lakház, kár 1125 korona. Vizi Lajos csüre kár 350 korona. Vas Antal csüre, istálló 1342 kor. Vas György csüre, istálló kár 650 kor. Baka Antal csüre, istálló lakház kár 550 korona. Cserei Gábor csüre, istálló, lakház kár 1760 korona. Damokos Dénes csüre, istálló kár 820 korona. Bartók Izsák csüre, istálló kár 435 kor. Oláh András csüre, istálló, lakház kár 600 korona. Oda égett azonkívül takarmányuk nagy része. A tűz este volt, valószínűleg gondatlanságból keletkezett.

— **A hőstenor.** A Maros mentén történt. Ilva és Toplicza között a szük országon vidám társaság rohogott három fogatu gyorskocsin Borszék felé, amolyan színészberek, akik csak a szinpadon játszanak világrengető hősokeket, de ha véget ér az előadás, kivedlenek minden hősiességből s felöltik rendes polgári mivoltukat is. A gyorskocsi nevéhez méltón röptül tova a szük hegyi úton, amikor hirtelen megtorpantak a lovak. Mint a fergeteg rohant, szarvát előre szegozte a kocsit felé egy megvadult bika. A társaság hölgytagja, aki különben énekesnő, sikoltva tullepte legmagasab skáláját is, de a rémület még csak fokozódott mikor a bika megsebesítette az egyik lovat. A megfélemlített állatok a támadásra a Marosnak fordultak, visszatartóztatlanul a zugó viz felé ragaták a kocsit, melynek négy utasa már-már lemondott életéről. De az utolsó pillanatban esoda történt. A társaság legerősebb embere, lehet vagy hatvan éves, leugrott az országútra, minden erejével a lovak gyeploszárába kapaszkodott s éppen a legválságosabb helyzetben megállította a kocsit. Előttük néhány lépésre hömpölygött a Maros; csak egy szempillantás és négy életnek vége. A hatvan éves dalia jelentéktelenül megsérült ugyan, de néhány hét mulva ujra tapsra fogja ragadni a budapesti Operaház közönségét, mert hiszen Perotti Gyula a marosmenti történet hőse. A társaság többi három tagja: Bartók Matild, az Opera tagja, Fodor Ernő zongoraművész és Német vidéki színész. Sirjanak bármint is a kirtikusok, legyenek epések, vagy szórzállhasogatók, az az egy bizonyos és megdönthetetlen, hogy Perotti az igazi hőstenor.

Hirdetések.

19529—1899. szám.

Hirdetmény.

Háromszékvármegye igazoló választmánya a vármegyei legtöbb adót fizetők 1900-ik évre érvényes névjegyzékét Seps-Szentgyörgyön a vármegye székházánál f. évi szeptember hó 11. és 12-ik napjain d. e. 8—12 óráig tartandó nyilvános ülésekben fogja összeállítani.

Mi is azzal a hozzáadással tétetik közhirrre, hogy mindazok, a kik az 1886. évi XXI. t.-cz. 26. §-sa alapján adójuk kétszeres számítására igényt tartanak, az igazoló választmány előtt a hivatott törvény 27. §-sa alapján jelentkezni felkéretnek.

S.-Szentgyörgy, 1899. évi szeptember 2-án.

Alispáni szék üres:

Szentiványi Miklós,
főjegyző.

(95. 1—2.)

19868. szám 1899.

Hirdetmény.

Háromszékvármegye t. közigazgatási bizottsága az 1899. évi augusztus hó 28-án kelt 1443. számú határozattal a közdivásárhely-kászoni törvényhatósági közut 9—18 km. szakaszán levő három műtárgy helyreállítását 3464 frt 42 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák kivitelének biztosítása czéljából az 1899-ik évi szeptember hó 14-ik napjának d. e. 9 órájára a vármegyei alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

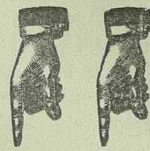
A versenyezni óhajtok, felhivatlak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 1/29 órájáig a vármegyei pénztárhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költség összeg 5% ának megfelelő bántpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a vármegyei számvevősnél a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Alispáni szék üres:
Szentiványi Miklós,
főjegyző.

(96. 1—1.)

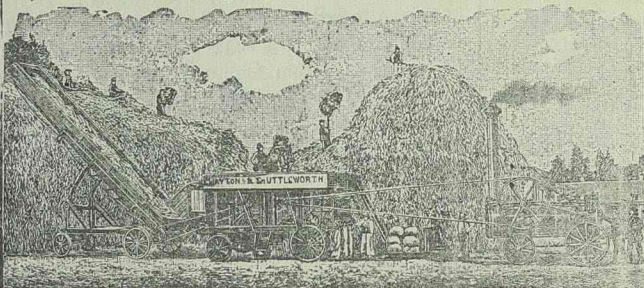

Hirdetések
olcsó áron
felvételnek
e lap
kiadóhivatalában.

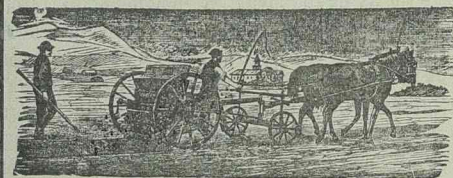

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

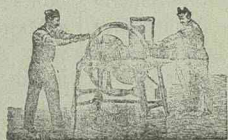
„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-mérzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytetemes acél-ékei

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

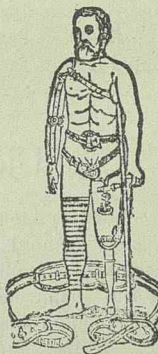

Részletes árjegyzékek kiadva ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

SPECZIÁLISTA SÉRVKÖTŐKBEN.

A Keleti-féle csász. és kir. szab. sérvkötő orvosi tekintélyek véleménye szerint a legkötelesebb ezen nemből, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja észszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányát. A Keleti-féle gummi sérvkötő időmítható pellottával, szarvas bőrvédővel és biztonsági övvel.

Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom.

Kitüntette Brüsszelben aranyéremmel és díszokmányokkal.

Árak: egyoldalu 6 frt. kétoldalu 12 frt.

Gyáramban készülnek ezenkívül: mülábak, műkezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer), orthopádiai fűzők, haskötők, göresérharisnyák és mindentféle gummiárak urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és diszkréten eszközözz.

KELETI J.

csász. és kir. orvos, sebészeti mű- és kötszer gyáros Budapest. (Alapított 1878.)

IV. Koronaherczeg utca 17.

Sebészeti műszergyár gázmotor erővel:

IV. Rostély-utca 15.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nem megfelelő kötőszerek készsöggel becséréltetnek.

Ezen hirdetés tulajdonosának vételnél 10% engedélyeztetik.